

Devran Bebek

Baby Devran

N. Yasemin YALIM^a

Acil serviste sıradan bir gün. Bir-iki pansuman, ufak bir dikiş, bolca burun akıntısı filan. Geçmek bilmeyen bir pazar nöbeti. Derken hızla hastane bahçesine giren ve acı bir fren sesiyle duran, her yanı çürük içinde, zavallı bir Renault Station.

Uzunca boylu, yapılı, gençten bir adamın kucaklayarak üç yataklı, mütevazı acil servisimize taşıdığı genç, hamile bir kadın. Yuvarlak yüzü ter içinde, dudakları morarmış, soluyamadığı için gözleri kocaman açılmış ve kıpkırmızı. Boynunun iki yanındaki çukurlar her nefes alma çabasında içeri çekiliyor.

Geldiğinde bilinci açık, ama ancak adını öğrenebiliyoruz: Gülsüm. Hızla müdahaleye başlıyoruz. Damar yolu açılıyor. Karnına bebeğin kalp atışlarını dinlemek üzere bir cihaz bağlıyoruz. Annesi ölmekle yaşamak arasında gidip gelirken anlaşıldığı kadarıyla yavrusunun keyfi yerinde. Kalbi hızla, güçlü ve ritmik atıyor. Zaten o sırada acil serviste iyi giden tek şey de bu.

Anneye bir yandan oksijen verirken bir yandan akciğerindeki ödemi atıp kalbi rahatlatmak için serumuna bir dizi ilaç gönderiyoruz. Bu arada öyküsünü de öğreniyoruz.

Gülsüm çocuk yaşından beri kalp hastası. Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi'nde çok yatıp çıkmış; sürekli kontrol altındaymış. Doktorlar hamile kalmasının çok sakıncalı olacağını, doğurmasının ise neredeyse imkansız olduğunu söylemişler. Evlenmeden önce son kez kontrole gittiğinde de sıkı sıkı tembihlemişler.

Gülsüm akça pakça güzel bir kız. Hastalıklı olduğunu yaşadığı köyde herkes biliyor. Nazlı büyümüş. Mehmet Ali ile çocukluktan arkadaş. Koşamaz, ağaca tırmanamaz, hemen kesilir; ama onun narinliği, kırılabilirliği Mehmet Ali'nin gönlünde yer etmiş. Çocukken koruduğu, öteki çocuklar oynarken kenarda oturup yoldaşlık ettiği Gülsüm'ü genç kızlığında da bırakmamış. Evlenmişler.

Gülsüm'ün annesine kalsa kız netameli, evlenecek hali yok. Evi çekip çeviremez. Yatak yorgan çırpamaz. Ama güzel yemek yapar, iş işler, örgü örer. Yine de Mehmet Ali'ler istemeye gelince memnun olmuş. Hem Mehmet Ali durumu biliyor, ondan başka kim Gülsüm'ü anlar, onu hoş tutar. Pek akli kesmese de "he" diyor. Güzel de bir düğün oluyor.

Gülsüm hamile kalmamaya dikkat ediyor. Gerçi Mehmet Ali'nin haberi yok, ama korunuyor. Yalnız köy yerinde "yazık çocukları da olmadı, tabii kız hastalıklı" laflarının dolaşmasına üzülüyor. Mehmet Ali'nin boynunu eğik koyduğuna yanyor. Acaba bir denese. Allah büyük. Bazen gazetede de çıkmıyor mu? Herşeyi göze alıp hamile kalan, bütün itirazlara rağmen doğuran, sağlıklı ve güzel bebeği kucığında objektife poz veren kadınları görmedi mi? O haberlere bakıp hayaller kurmadı mı?

Mehmet Ali'nin çocuk istediğini, ama karısının hastalığını bildiği için üstelemediğini Gülsüm de biliyor. Gerçi Mehmet Ali'nin doktorların tembihinden haberi yok. Onun derdi Gülsüm çocuğa bakabilir mi ile sınırlı. Evin temizliğine, kışlık-yazlık yapmaya, yorgan kaplamaya Gülsüm'ün annesi gelip yardım ediyor. Bir de çocuk olsa ne yaparlar?

Evliliklerinin beşinci yılında Gülsüm gözünü karartıp korunmayı bırakıyor. Beş yıldır kontrollerine gitmediği halde bir sıkıntısı yok. Biraz da buna güveniyor. Ayına da hamile kalıyor. İlk birkaç hafta kimseye bir şey belli

^a Prof. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, ✉ yalimx001@yahoo.com
Gönderim Tarihi: 21.06.2017 • Kabul Tarihi: 21.06.2017

etmiyor. Sonra durumu Mehmet Ali'ye çıtlıyor. Artık evde bir bayram, bir şenlik. Mehmet Ali karısını yere göğe koyamıyor. Elini sıcak sudan soğuk suya sokturmuyor.

Gülsüm'ün annesine gelince, haberi aldığında ne yapacağını şaşırıyor. Sevinse bir türlü, sevinmese bir türlü. Gülsüm'ün önüne koyduğu gazete kupaılarından pek ikna olmasa da, onda da bir umut var. Yalnız kızını Antalya'da bir doktora gitmeye razı ediyor. Doktorun tepkisi aynen Yüksek İhtisas'dakiler gibi oluyor. Gerçi Gülsüm'ün gebeliği 10 haftayı, yani yasal isteğe bağlı kurtaj süresini geğmiş ama, ki Gülsüm bunu aslında bilhassa gözetmişti, doktor eldeki sonuçlarla hemen bir heyet raporu alıp bebeğin düşürtülebileceğini söylüyor. Gülsüm kabul etmiyor, bir de Ankara'ya Yüksek İhtisas Hastanesi'ndeki doktoruna danışmak istiyor. Ailece Ankara'ya gidiyorlar. Sonuç değişmiyor. Gebelik Gülsüm için çok tehlikeli, hayatına mal olabilir.

Gülsüm gebeliğe devam etmek istiyor. Ankara'ya gidip gelerek birkaç ay daha geğiriyorlar. Bu süre zarfında pek de yakınması olmuyor. Hele kusmalar, baş dönmeleri bitince biraz daha rahatlıyor. Arada bir biraz çarpıntısı oluyor; bir de fazla ayakta kalınca bacakları şişiyor. O da ayakta kalmamaya dikkat ediyor. Zaten Mehmet Ali'ye kalsa onu yerinden kaldırmayacak. Ama otur otur bunalıyor. Arada kalkıp kocasının sevdiği yemekleri yapıyor.

Gebeliğin altıncı ayından sonra birden Gülsüm'ün şikayetleri artıyor. Artık bacaklarının şişi yatsa da inmiyor. Tuvalete gidip gelmekle bile yoruluyor. Pek belli etmiyor, ama gece çarpıntıyla uyandığı oluyor. Bu arada bebek de biraz yaramaz. Karnında kıpırdanıp duruyor. Bu Gülsüm'ün çok hoşuna gidiyor. Son kontrolde kız olduğunu öğrendiğinden beri herşeyi pembe alıyor. Gerçi bu kadar tekme-dirsek attığına bakarak oğlan olduğunu düşünmüştü ama sağlıklı olsun da kız-erkek fark etmezdi.

Yedinci ayı dolduralı daha bir hafta olmuştu ki bir akşam yemekten sonra birden çarpıntısı başladı. Biraz bekledi ama geğecek gibi değildi. Yatmayı denedi ama nefesi daraldı. Sonunda Mehmet Ali'yi uyandırmak zorunda kaldı. Hemen annesine de haber verdiler. Emektar Renault Station'ın arkasına yatak yaptılar, önce Antalya'ya gitmeyi düşündüler; ama Ankara'da daha fazla tanidik doktor var diye son anda arabanın yönünü Ankara'ya çevirdiler. Çok çok 4 saat fark edecekti.

Yolda Gülsüm giderek fenalaştı. Dudakları mosmor oldu. Göz akları kan çanağı gibiydi. Soluk almakta gittikçe zorlanıyordu. Daha Ankara'ya epeyce yol vardı. Hiç olmazsa Ankara'ya kadar dayanması için birşeyler yapılır umuduyla bizim 50 yataklı ilçe devlet hastanemizin acilinde durmuşlardı.

Sanki Gülsüm de bunu bekliyormuş gibi acil servisteki muayene masasına aldığımızın 10. dakikasında ağzından burnundan pembe pembe köpükler saçarak bilincini kaybetti. Akciğer ödemeine girdiği artık aşıkar olan hastamızı rahatlatılabilmek için çırpınıyoruz. Bebeği filan da unuttuk, pek dikkate almıyoruz ama monitörden gelen kayıtlara bakılırsa kızın keyfi yerinde, arada bir kalp atımı yavaşlasa da hemen toparlıyor.

Bu sırada Gülsüm'ün solunumu durdu; nabızı önce düzensizleşti, sonra yavaşladı, derken tamamen kayboldu. Hemen kalp masajına başladık; ama durum umutsuzdu. Tüm gücümüzle yaptığımız masaj içi sıvı ile dolu gebelik kesesinde dağılıp gidiyor; çok az etkisi oluyordu. Hastayı kaybettiğimizi anlamıştık. Artık sadece bebeği canlı tutabilmek için müdahaleyi sürdürüyorduk.

Gülsüm'ü içeri aldığımızda, Mehmet Ali'yle annesine dışarıda beklemelerini söylemiştik. İyi ki de öyle yapmışız. Gülsüm'ün kalp masajı sırasında kırılan kaburgaları ve sonuç vermeyen çabalarımızın görüntüsü hiçbir hasta yakını için görülesi şeyler değildi. Ama artık onlarla konuşma zamanı gelmişti.

Koridora çıktığımızda Mehmet Ali yalnızdı. Kayınvalidesi dayanamamış bahçeye çıkmıştı. Soracağım şey için onu çağırılmaya vakit yoktu. Mehmet Ali'ye Gülsüm'ü kaybettiğimizi, ama bebeğin hâlâ canlı olduğunu, isterse annesinin bedenini kesip bebeği alabileceğimizi, büyük olasılıkla da yaşamasını sağlayabileceğimizi söyledim. Kızı inatçıydı; annesine yaptığımız tüm müdahalelere karşın güçlü ve ritmik bir nabızla rahmin içinde yaşamını sürdürüyordu.

Mehmet Ali'nin tereddüt ettiğini görüyordum. Gülsüm'ün bedeninin açılacak olmasından mı bebeğin yaşayabileceğine inanmadığından mı yoksa daha sonra Gülsüm'ün annesinin söyleyeceği gibi "Gülsümümü o kız öldürdü" diye düşündüğünden mi bilmem "anası öldü; bebeğe kim bakar; istemem" dedi. Biraz ısrar edecek gibi oldum; sanki ısrarım kararını daha da kesinleştirdi. Bebeği istemiyordu.

İçeri döndüğümde canlandırma ekibi kan-ter içindeydi.

Sizce ne yaptım? Neden?

Öykünün gerçek sonu TJOB Cilt 4 Sayı 2 (Yaz Sayısında)